

Uchwała z dnia 13 kwietnia 2007 r., III CZP 158/06

Sędzia SN Elżbieta Skowrońska-Bocian (przewodniczący)

Sędzia SN Marek Sychowicz

Sędzia SN Dariusz Zawistowski (sprawozdawca)

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa Krzysztofa K. przeciwko Irenie K. i Krzysztofowi K. o zapłatę, po rozstrzygnięciu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym w dniu 13 kwietnia 2007 r. zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Słupsku postanowieniem z dnia 17 listopada 2006 r.:

"Czy rygor określony w art. 130² § 3 k.p.c., w brzmieniu ustalonym przez ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398), ma zastosowanie w sytuacji, gdy apelację wnosi osobiście strona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika?"

podjął uchwałę:

Rygor określony w art. 130² § 3 k.p.c. nie ma zastosowania w sytuacji, w której apelację wnosi sama strona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika.

Uzasadnienie

W dniu 8 maja 2006 r. powód Krzysztof K., reprezentowany przez radcę prawnego, złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie wyroku Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 5 maja 2007 r. Apelację od tego wyroku wniósł osobiście powód, a do uiszczenia opłaty został wezwany jego pełnomocnik. Powód uiszczył opłatę w terminie, jednakże apelacja została odrzucona postanowieniem z dnia 6 lipca 2006 r. Zażalenie na to postanowienie powód wniósł osobiście, podnosząc, że w postępowaniu apelacyjnym występuje samodzielnie i wypowiedział pełnomocnictwo udzielone radcy prawnemu. Sąd Rejonowy w Słupsku zażalenie to uwzględnił i przedstawił apelację powoda Sądowi

Okręgowemu w Słupsku, który powziął wątpliwość przedstawioną w zagadnieniu prawnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zagadnienie prawne przedstawione Sądowi Najwyższemu powstało na tle wykładni art. 130² § 3 k.p.c., wprowadzonego ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.). Według tego przepisu, sąd odrzuca bez wezwania o uiszczenie opłaty środka odwoławczego lub środka zaskarżenia wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego. Wątpliwości Sądu Okręgowego dotyczą możliwości obejścia rygoru związanego z opłacaniem środków zaskarżenia ustanowionego w art. 130² § 3 k.p.c. przez ich podpisywanie osobiście przez stronę, która jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika. Rozstrzygnięcie przedstawionego Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego jest zatem w pierwszym rzędzie związane z wyjaśnieniem pojęcia „wniesienia” pisma, o których mowa w art. 130² § 3.

Wniesienie środka odwoławczego lub środka zaskarżenia jest czynnością procesową, co nakazuje przyjąć, że dla wyjaśnienia, kto „wnosi” pismo, nie jest istotne jego autorstwo, lecz określone podpisem oznaczenie osoby wnoszącej pismo. Daje temu wyraz także art. 126 § 1 pkt 4 k.p.c. przewidujący wymóg podpisywania pism procesowych, brak zatem podstaw do przyjęcia, że np. apelacja podpisana przez samą stronę może być traktowana jako wniesiona przez pełnomocnika strony tylko z tego powodu, że pełnomocnik został przez nią ustanowiony. Kwestia ta była już przedmiotem oceny Sądu Najwyższego w czasie obowiązywania art. 17 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm.). W uzasadnieniu postanowienia z dnia 10 stycznia 2002 r., I CKN 73/01 (nie publ.) Sąd Najwyższy stwierdził, że apelacja podlegająca opłacie w wysokości stałej, wniesiona osobiście przez stronę reprezentowaną przez adwokata, nie może być odrzucona na podstawie tego przepisu, gdyż określony w nim rygor ma zastosowanie do pism wnoszonych przez adwokatów lub radców prawnych. Sąd Najwyższy podkreślił, że stosowanie art. 17 u.k.s.c. nie jest uzależnione od tego, czy strona jest reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, ale od tego, czy pismo zostało wniesione przez adwokata lub radcę prawnego, a osobiste

wniesienie apelacji przez stronę nie może być utożsamiane z wniesieniem środka przez zawodowego pełnomocnika.

Pogląd ten zachował aktualność także pod rządami art. 130² § 3 k.p.c., który wskazuje jednoznacznie, że kryterium decydującym są kwalifikacje zawodowe podmiotów wnoszących pismo podlegające opłacie sądowej; specjalne kwalifikacje pozwalają na zastrzeżenie wobec nich wymogów, w porównaniu z obowiązkami innych osób będących stronami postępowania sądowego. (...)

Należy mieć także na względzie, że strony nie są pozbawione zdolności postulacyjnej; mogą osobiście dokonywać wszystkich czynności procesowych, niezależnie od czynności podejmowanych przez ustanowionych przez nich pełnomocników (art. 86 k.p.c.). Co więcej, treść art. 93 k.p.c. wskazuje, że czynności samej strony mają znaczenie decydujące. Podejmowanie osobiście przez stronę czynności procesowych, np. wniesienie apelacji, jest wyrazem przysługujących stronie uprawnień procesowych i nie może być traktowane w kategoriach czynności zmierzających do obejścia rygorów nałożonych na kwalifikowanych pełnomocników. (...)

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 390 k.p.c. rozstrzygnął przedstawione zagadnienie prawne, jak w podjętej uchwale.